

19 Venäjän valtiollinen mobilisaatio

Äänitteen kesto: 44 min

Litterointimerkinnät

P1:	Simo Pesu
P2:	Pentti Forsström
P3:	Jukka Viitaniemi
sa-	sana jää kesken
(sana)	epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

(Alkumusiikki) [00:00 – 00:06].

Kuuntelet Maanpuolustuskorkeakoulun Sotataidon ytimessä -podcastia. Jaksoissa sotataidon asiantuntijat keskustelevat ajankohtaisista yhteiskuntaan ja sen turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä.

P1: Tervehdys kaikille. Me ollaan tässä Venäjä-tutkimusryhmän voimin tuolta Maanpuolustuskorkeakoulun sotatieteen laitokselta ja pohditaan tänään hieman venäläistä näkökulmaa mobilisaatioon. Että meille suomalaisillehan se periaate on tuttu. Meidän asevoimapuolustus perustuu reserviläisten palvelukseen ottamiseen, me puhutaan paljon valmiudesta, puhutaan puolustuksen järjestämisestä, ja miten meidän yhteiskunta tukee sitä puolustusta. Venäläisillä on siihen omat näkökulmansa ja me tänään punnitaan niitä hetken aikaa.

Mä oon everstiluutnantti Simo Pesu Venäjä-tutkimusryhmän vetäjä. Ja meillä on täällä tänään studiossa niin erikoistutkija everstiluutnantti evp. Pentti Forsström ja erikoistutkija majuri evp. Jukka Viitaniemi. Ja katsotaan mitä me tästä porukasta saadaan irti tänään. Aluksi voitais tuumata hetki sitä, että mitä se mobilisaatio tarkoittaa venäläisittäin, miksi sitä mobilisaatiota on luotu, miten se on määritelty, mitä se sisältää.

Otan kolme eri näkökulmaa siihen venäläiseen mobilisaatioon tässä aluksi. Se on valtiollinen turvallisuusstrategia venäläisille. Mobilisaatiolla sekä kerrotaan aie, että luodaan kyky suunnata ne yhteiskunnan resurssit pitkäkestoiseen sotaan, kulutusotaan. Sitten se on konsepti, ajatus siitä, että miten valtiollisia toimia resurssien voimin ja kykyjen käyttöön saamiseksi käytetään sotilaallisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Se on yleinen mobilisaatio, jossa kaikki sotilaalliset, taloudelliset ja valtiolliset instituutiot ne siirretään sotatilaan niiden kaikilla tasoilla.

Ja sitten on osittainen, jossa sitten aina määritellään erillisillä asetuksilla se, että mitä osia näistä instituutioista ja niiden toiminnasta siirretään puolustusta tukemaan.

Taloudellinen mobilisaatio venäläisessä ajattelussa on kaiken tämän muun mobilisaation perustaa. Sillä sitten tarkotetaan, että miten teollisuus, raaka-aineet, kuljetukset, liikenneyhteydet, viestiyhteydet järjestetään uudelleen. Ja sitten, että ne asevoimat, valtio, väestö kykenee sitten käymään sitä sotaa. Ja se mikä sitten näkyy ehkä ulospäin meillä niin toimintana on, että mobilisaatio on rauhan ajan valmistelua hyvin paljon. Että mobilisaatiovalmiudesta puhuu venäläinen vastaavasti, kun me puhutaan valmiudesta. Ja sitte kun sota on ilmeinen, niin silloin se mobilisaatio muuttuu siihen näkyvään joukkojen kokoamiseen ja ryhmittämiseen, mitä me ollaan tässä seurattu nyt tämän vuoden kuluessa venäläisten puitteissa. Mobilisaatio on sodankäynnin resurssien tuottamista. Mennään siihen määrittelyyn ja mitä se venäläisittäin tarkoittaisi se mobilisaatio, niin oisko Pentti sinulla ensin näkökulmia tohon mobilisaation määrittelyyn?

P2: Joo. Se on tietysti ihan näin. Ja siihen vois ehkä lisätä siihen tuohon yleiseen mobilisaatioon se mikä tässä tuli hyvin vahvasti esille tämä voiman lisääminen ja resurssien käyttöönotto ja näin. Mutta yhtäältä se voidaan myöskin nähdä tietynlaisena säännöstelynä toisin päin, että ne resurssit, kun ne on aina rajalliset, niin niitä täytyy jossain määrin säännöstellä ja ehkä uudelleen ohjata johonkin suuntaan. Ja se on tietysti venäläisittäin sen sotilaallisen voiman, toimintakyvyn turvaaminen, niin on se, että sillä varmasti olisi niitä eväitä olemassa. Niin siinä mielessä se säännöstely voi sitten koskea, niitä johon ei se mobilisaatio sinällään suoranaisesti osu, mutta se ehkä täydentävänä. Mutta venäläisittäinhan se mobilisaatio on taas tällainen systeemitoteuttisesti jaoteltu joka tasolle, eri yhteiskunnan aloille, eri organisaatiotasolle. Ja tuota sekä yksityisen, että yritysten tai organisaatioiden velvotteisiin. Ja siinä suhteessa niin se kattaa kyllä hyvin pitkälle koko valtionhallinnon ja sen eri laitokset. (-) [04:36] tietysti miten se erityisesti koskee, niin on tietysti sotilaalliset organisaatiot, se on ihan selvä, se koskee valtion sotilaallista organisaatiota kokonaisuudessaan, jolloin me puhutaan turvallisuuspalveluista, miliisi- tai poliisiorganisaatiosta ja tiedusteluorganisaatiosta ja muista tällaisista erityisorganisaatioista, joita Venäjällä on. Ja se niin kun tuli esille, niin se koskee tietysti rauhan aikaa.

Erityisesti, että valmistaudutaan niin sanotusti pahimman varalle eri organisaatioissa johtamisjärjestelmän osalta, viestiyhteyksien osalta, kuljetusten osalta, logistiikan osalta ja niin poispäin. Ja tuota tämä tietysti varmasti on heijastunut myöskin yksityisyrityksiin, joilla on strategista tai siis valtiollista merkitystä, on se sitten viestiyhteydet, (-) [05:26] Telecomit ja tällaiset operaattoritoiminnat, niin se tuota niillä on varmastikin velvotteita tässä mobilisaatioissa. Mutta se mun ymmärtääkseni kattaa myöskin kaikki yritykset, kun puhutaan henkilöstöstä, jolloin heillä on myöskin käytössä tällainen varausperiaate ja varattu henkilöstö periaate, jolloin eri yrityksistä otetaan tietty henkilöstö, jota ei mobilisoida, ei oteta siis sotaväen

käyttöön, vaan sen toiminnan ylläpitämiseksi pitää jättää joku osa. Ja puhutaan näistä niin sanotusti VAP-henkilöistä tai varaushenkilöstöistä. Ja niin siinä suhteessa tämä kattaa, aika läpileikkaa koko Venäjän valtionhallinnon ja yhteiskunnan aika pitkälle.

P1: Me puhutaan kokonaisvaltaisesti tästä tällä hetkellä. Ja sitten siellä on niitä näkyviä elementtejä, mitä me seurataan. Mutta mitä sä Jukka haluaisit nostaa tästä venäläisestä mobilisaatiosta ja sen määrittelystä esiin?

P3: Venäläiset käyttää sellasta määritelmää siis kaikessa yksinkertaisuudessaan, että mobilisaatio jakaantuu asevoimien mobilisaatioon ja sitten talouden mobilisaatioon. Ja siinä on paljon semmosia alueita, jotka tietysti menee, että se jako ei tietenkään voi olla noin mustavalkonen, että ne menee matriisimaisesti, leikkaa sitten kumpaakin alakäsitettä, eli talouden mobilisaatio ja sitten asevoimien mobilisaatio. Nyt kun puhutaan esimerkiksi, jos jako on tämä, ja puhutaan esimerkiksi asevoimien mobilisaatiosta, niin siinä varmaan korostuu sitten tämä nytkin mediassa nähty tämä, käyttäkö venäläiset termiä niin kun henkilöstöresurssien mobilisaatio, kun he kutsuvat sitten asevelvollisia palvelukseen.

Se tietysti korostuu siinä asevoimien mobilisaatiossa, mutta se toki sisältää sitten tämmösen sotataloudellisen talouteen liittyvän, asejärjestelmien tuotantoon liittyvän puolen, niiden saatavuuden, logistiset näkökulmat. Sitten, jos puhutaan siitä talouden mobilisaatiosta, niin sitten se juuri sisältää tässä näitä, mitä herrat tossa edellä mainitsi, niin sitten puhutaan ehkä enemmän niin kun valtiontalouteen liittyvistä seikoista. Ja se mitä mä just äsken mainitsin, niin ehkä nyt tässä nähdään ja on ollut mielenkiinnon kohteena, on just nimenomaan se mun niin kun käsitemaailmassa tähän asevoimien mobilisaatioon liittyvä tämä henkilöstöön liittyvä, henkilöstön mobilisaatio ja asevelvollisten kutsuminen palvelukseen. Siinä niin kun pähkinänkuoressa, miten myös venäläiset on määritellyt tämän mobilisaation.

P1: Joo. Me tässä päästään siihen. Eli tämä on se väline, millä Venäjä valtiona ja yhteiskuntana niin organisoii itsensä sotaan, on tämä mobilisaatiomenettely. Ja me ollaan nyt sitä sen erilaisia näkökulmia siihen seurattu tänä vuonna. Mutta mennään sitten siihen, että miten tätä mobilisaatiota sitten ohjataan? Miten sitä on tarkoitus toteuttaa niin seuraavaksi? Eli tuolla neuvostojen maan ajalta periytyy tämä mobilisaatioajattelu sekä koneisto, ja se hajosi käytännössä silloin 90-luvulla. Ja sitä on nyt sitten rakennettu uudelleen 2010-luvulla, että siellä taustalla tällaisessa ajattelussa on se omavaraisuuden tavoittelu. Eli itse pitäis pystyy tekee kaikki eikä tarvis ostaa sitä tai hankkii ulkopuolelta.

Lainsäädäntöperusta on tosiaan siellä vähän vanhempaa perua. Ja sitten suunnittelu, hallinnointi, koordinaatorakenteet, erilaiset organisaatiot, järjestelmät, niin niitä on 2010-luvulla niin uudistettu sitten vastaamaan yhteiskunnan muuttuneita rakenteita

ja teknologian tasoa. Että venäläisittäin tämä digitalisaatio on sellanen keskeinen juttu, minkä he ovat joutuneet huomioimaan siinä.

Se tosiaan koskettaa, niin kun tossa katottiin määritelminä, niin valtionhallintoa, aluehallintoa, yksityissektoria ja puolustushallintoa. Sitten osa sitä tuottaa niitä, se käyttää niitä muitten tuottamia resursseja, järjestää puolustuksen, järjestää sotatoimet. Ja siellä on runsaasti valtiollisia elimiä, mitkä on luotu ja mitkä vastaa tästä mobilisaatiosta. Mä otan muutaman esimerkin siitä ja vähän avaamaan sitä, että millaista taustaa on siellä mobilisaatiossa. Esimerkiksi puolustusteollinen komissio, minkä tossa Jukka toi esiin. Se ohjaa sitä puolustusteollisuutta ja miten niitä aseita rakennetaan, kenelle niitä rakennetaan ja missä tahdissa. Sitten on päähallinto erityisprojekteille, joka vastaa tästä mobilisaatiosta, se valmistelee lainsäädännön, valmistelee koulutuksen, toteuttaa koulutusta, seuraa sitä valmiutta, ylläpitää toimintatiloja. Heillä on esimerkiksi bunkkeriverkosto Venäjällä tällasia sotatilanteita varten, jossa valtionhallinto pystyy toimii suojatiloista. Ja puolustushallintoon kun me mennään ja asevoimiin, niin sitten siellä heillä on oma materiaalitekniikan tuen se organisaatio. Ja asevoimien kunnossapito ja logistiikka, me kutsutaan sitä logistiikaksi täällä meidän ajattelussa.

Ja kaikkea sitä koordinoidaan kansallisesta puolustuksen johtamiskeskuksesta ja alueellisesta, sen alueellisista filiaaleista. Niin kun Pentti toi tossa esiin, niin siellä on keskeisiä yksityisen sektorin operaattoreita, on Venäjän valtion rautatiet, Rostelecom, joka huolehtii tietoliikenteestä ja tietovarastoista, Rosavia, joka huolehtii ilmaliikenteestä ja niin edelleen. Eli nämä luovat ne mobilisaatiossa tarvittavat tuotannon ja palvelut. Ja puolustushallinnon materiaalitekniikan tuki on sitten se, joka panee sen asian toimeen, ottaa materiaalit vastaan, varastoi, jakelee, ylläpitää joukoille. Ja siellä on erillinen varikkojärjestelmä, jossa satoja varikkoja siirrettiin 2010-luvulla joidenkin kymmenien materiaalikeskusten ohjaukseen.

Ja sitten on erityisvarikoita, mikä ehkä kannattaa mainita, mikä ei liity tähän mobilisaatioon suoraan. Mutta siellä on esimerkiksi ydinaseitten varastointiin, ylläpitoon ja jakeluun oma päähallintonsa ja sen organisaatiot. Nyt mitä tämä tarkoittaisi asevoimien näkökulmasta, jos te Pentti ja Jukka sitä otatte esiin, niin tämä rakenne, millaisia toimia ja mitä se asevoimille tarkoittaa. Miten he sitä toteuttaa tätä mobilisaatiota tämän tilanteen, tämän mobilisaatiojärjestelmän niin kun tuottamien resurssien vastaanottajana? Miten sä Pentti lähtisit sitä asevoimien roolia tässä, niin miten se sitä toteuttaa?

P2: Joo. Sehän mikä tässä nyt on näkyvissä ollut jo itse asiassa tästä keväästä alkaen, on henkilöstöön liittyvä resurssien kerääminen. Ja siinä on mun mielestä, sen sisälle, jos mennään, niin kahta eri tavallaan menetelmää, joka on alussa niin kun keväällä oli tällanen palkattu, reserviläisten palkkaamismenettely. Ja nyt sitten tässä syksyllä otettiin tämä mobilisaatio ja liikekannallepano varsinaisesti käyttöön. Ja tässä on minusta kaksi eri, on tällanen niin kun oikeasti voi sanoa, että porkkanameininki ja sitten on keppimeininki tässä syksyllä, jolla henkilöstöä pyritään

ottamaan. Ja tässä on mun mielestä kuitenkin huomattavissa se, että mitä julkisuudessa on nähty, on esimerkiksi eri ikärakenteen ihmisiä kaikista ikäryhmistä otettu palvelukseen, joka tarkoittaa silloin sitä, että se asevelvollinen henkilöstö niin sitä ei ole rajattu millään tavalla. Se näyttää siltä, että siis otetaan nuorempaa ja otetaan vanhempaa reservissä olevaa kaveria palvelukseen. Ja tämä tuo minusta sellasen mielenkiintosen koulutuksellisen näkökulman, että mihin minkälaisia yksiköitä näistä nyt sitten aikanaan pystytäänkin tekemään. Ja tuota se on mun mielestä yksi sellainen aspekti tässä asevoimien sotilaallisen voiman lisäämisessä.

Se, mitä ei oo tässä nyt hirveästi näkynyt on aseiden ja ampumatarvikkeiden ja sotilaallisen varustuksen mobilisaatio. Siitä ehkä voisi tällaisen olettamuksen heittää, että minkä takia pitää lähteä Pohjois-Koreasta tai Iranista ostamaan kalustoa ja ampumatarvikkeita ja aseita. Että eikö Venäjällä olekaan varastoissa, nyt tietysti kohta on vuosi käyty sotaa ja kulutus on ollu aika melkoista, mutta varastot on ilmeisesti käytetty.

Toinen on myöskin sellainen aika mielenkiintoinen kysymys se, että tässä vuodessa ei ole omaa tuotantoa pystytty käynnistämään siinä määrin, jotta ei tällaisia ulkomaisia hankintoja olisi tarvittu tehdä. Ja siinä suhteessa, niin tässä on varmastikin Venäjällä, venäläisillä vielä ongelmia edessä.

Ja kolmas on tietysti tähän mobilisaatioon liittyy myöskin tietynlainen niin kun meillä on käsitteenä tällainen ottoajoneuvo. Aikanaan oli hevosetkin myöskin velvollisia saapumaan palvelukseen niin sanotusti. Mutta se ei välttämättä tietysti ole sellasta kovin mielenkiintosta. Mutta logistisesti ajateltuna se on äärimmäisen tärkeätä millä tavalla Venäjän kuljetuskalustoa pystytään valjastamaan sitten sotaväen käyttöön ja näiden yksiköiden, joita nyt ollaan selkeästi perustamassa. Niin millä tavalla niiden ajoneuvokaluston, panssarikalustostakin on ilmentymiä, että kaivetaan varastosta vanhempaa kalustoa.

Ja tuota niin se mitä halusin vaan tässä sanoa, että tässä on varmasti isoja kysymyksiä ja haasteita heilläkin edessä ennen kun näistä kymmenistä tuhansista reserviläisistä, joita on kutsuttu palvelukseen saadaan sotakelpoisia yksiköitä ja joukko-osastoja ja yhtymiä.

P1: Joo. Venäläiset on tosiaan tuonut esiin, että he ovat kutsuneet palvelukseen satoja tuhansia reserviläisiä tällä hetkellä. Ja sitten toinen asia sitten on erinäköiset arviot siitä miten he ovat tuottaneet esimerkiksi ampumatarvikkeita tässä 2010-luvulla. Ja sieltä nousee sellasia tekijöitä esiin, että se kulutus on ylittänyt kuukausittain tänä vuonna miljoonan tykistöaseen ampumatarvikkeet kuukausittain. Ja nyt ois näkyvissä se, että tämä kyseinen ampumatarviketuotanto mikä on tässä viimeisen 10 vuoden aikana tehty, niin se näyttäs siltä, että siellä alkaa niin kun jonkun tasoinen loppu olla näkyvissä sillä, että he joutuu nyt niin sanotusti ryhtyy pohtimaan sitä, et miten niitä ampumatarvikkeita käytetään. Vastaavia kysymyksiä tulee esiin kaluston kanssa. Eli selkeesti venäläisillä on väkeä ja sitten heillä on

ongelmia tämän väen varustamisessa. Minkälaisia näkökulmia sä olet Jukka niin huomioinut tässä venäläisessä mobilisaatiossa nyt tämän vuoden aikana?

P3: No erityisesti, jos lähdetään nyt tuosta mitä Pentti ja sinäkin sanoit just se, että se niin kun tavallaan sen materiaalin laatu ja materiaalin määrä mun lähteenä lähinnä ollut noi sosiaalisen median, Telegramin erilaiset kanavat, niin kyllähän se kovin vaikutelmaksi on muodostunut, et sehän on kovin kirjavaa. Ja että asevelvollisille ei ole ollut riittävästi varusteita, tämmösiä perusvarusteita näille henkilöille, asevelvollisille, jotka on sitten otettu palvelukseen, käsketty palvelukseen, niin heille on lähetetty, näytetty listaa, että ottakaa nämä varusteet mukaanne, kun lähdette kotoa. Se on hyvin hyvin kirjava se lista. Sitten kun näkyy noita videoklippejä, niin siellä viimeisimmät havainnot oliko jostain iranilaisista sirpaleliveistä, mitä siellä liikkuu. Siellä on pöyristyttävän, siis käytännössä Neuvostoliiton aikaisia teräskypäriä, jota on jotenkin modifioitu näyttämään niin kun uusilta, vaikka (-) [17:47] mistä lie tehdyistä. Siis se on niin kun materiaalin näkökulmasta, se on yllättävän, yllättävän kirjavaa.

Sittenhän oliko näin, että kuvernöörit olivat sitten luvanneet hankkia näille kyseiseltä alueelta mobilisoiduille asevelvollisille varusteita. Ja nekin on sitten, mitä sitten ovatkaan, ja aseista on niin kun selkeesti jotain rynnäkkökiväärejä, en tiedä vuosimallia sen tarkemmin, mutta pöyristyttävässä kunnossa on ollu mitä on aivan umpiruosteisia kaikki. Nämä on tietysti tämmösiä niin kun ehkä ääripäitä nyt tai edustaa yhtä ääripäätä. Mutta kyllä semmonen vaikutelma toki on muodostunu. Että se on hyvin niin kun materiaalin osalta tilanne ainakin joillakin alueilla vaikuttaa hyvin haastavalta.

P1: Joo. Te molemmat nostatte esiin sellasia kysymyksiä, että tässä taustallahan tossa mobilisaatiossa on se omavaraisuuden tavoittelu periaate olemassa. Ja siinä on selkeesti näkyvissä, että siellä omavaraisuudessa on erityisesti siellä tuotannon osalta ja ylläpidon osalta niin puutteita. Toinen on sitten valmius, se toinen ohjaava periaate, johon on sitten investoitu. Jota on lainsäädännöllisesti järjestelyinä toteutettu sekä sitten taloudellisesti niin ohjattu viimeisen vuosikymmenen aikana. Sitten digitalisaatio on yksi. Eli digitaalisen infrastruktuurin ja palveluiden, niin niitten mobilisaatiota valmisteltu. Eli siellä on yksi tekijä, mitä me joudutaan tarkastelee, että jos tätä mobilisaatio kokonaisuutta olisi siellä taustalla ollenkaan, niin tämä sotahan olisi Venäjän näkökulmasta päättynyt jo. Eli sitten sä pystyisit ohjaamaan niitä valtioita, resursseja tämän tasoseen sotaan.

Niin minkälaisia ajatuksia teiltä tulee tästä sitten, että milläläilla Venäjä oli valmistautunut sotaan ja miltä se sen sodankäynti tällä hetkellä näyttää sitten. Että mobilisaatio on se väline, jolla halutaan sitä, jolla se sota on, yhteiskunta on tarkoitus organisoida sotaan. Jukka tässä ensimmäisenä kommentoi.

P3: Nyt kun vetää yhteen nämä kaikki mitä ollaan edellä sanottu ja nuo havainnot, niin minä sanon, että Venäjä ei ollut valmistautunut sotaan. Siis nyt jos puhutaan

sodasta niin kun laajana käsitteenä, ehkä tämmöseen nopeaan, hyvin kirurgisen tarkkaan operaatioon. Kaikkihan indikoi sitä, että lyhytaikaiseen, et siinä ei niin kun laskelmat, arviot, suunnitelmat ei pitäny lainkaan kutiansa. Ja nyt se näkyy asevelvollisiin, henkilöstöön liittyvissä asioissa, kalustoon liittyvissä asioissa, ampumatarvikkeet, kaikki, että nyt kaivetaan niin kun, en sano, että viimeisiä viedään, mutta vanhoja ainakin.

P2: Tämä tämä on mun mielestä ihan hyvä. Ja tässä on mun mielestä kaksi isoa asiaa on se, että tämä Venäjän talousjärjestelmähän muutettiin tavallaan niin kun niin sanotusti kapitalistiseen suuntaan, jossa yksityisyritteliäisyys ja tämä sanotaanko valtion ohjaaminen, valtion ohjausrooli purettiin tässä koko järjestelyssä. Ja on oletettavaa, että se myöskin johti siihen mistä on esimerkkejä siitä, että eri raaka-aineet, materiaalit, niiden varastointi on yksityistetty tai yhtiöitetty. Ja niitä on alettu sitten myymään, joka varmasti tarkoittaa sitä, että tällainen niin kun varareservi ja reservien jättäminen ja säännöstely, ja sodan aikaa silmällä pitäen, säilyttäminen, niin ei ole ollu prioriteettina.

Se on mun mielestä ihan selkeästi näkyvissä. Ja se onko se sitten syy siihen, että mitä muistaakseni Makarov aikanaan yleisesikunnan päällikkönä toi esille, että kuinka pitkään sotaan Venäjä valmistautuu, niin ei tietysti voi sanoa, että se on tietty päivämäärä tai kuinka monta viikkoa tai kuukausia, mutta joka tapauksessa se on oleellisesti lyhyempi, kun se mitä mihin Neuvostoliitto aikanaan. Jos Neuvostoliitosta puhuttiin, että sillä oli kahden vuoden täysmittaiseen sotaan tarvittavat materiaaliressurssit, aseet, ampumatarvikkeet ja niin pois päin, niin tässä on nyt nähty se, että Venäjällä puhutaan kuukausista. Ja tuota se on mun mielestä se, mitä Jukka sano, että Venäjä ei ollut tällaiseen pitkäaikaiseen sotaan valmis. Ja mä allekirjoitan kyllä sen varmasti myöskin.

Ja mutta tässä on nyt tietysti se, että nyt kaivetaan sitten vanhoja suunnitelmia ja rakenteita ja järjestelyjä naftaliinista esiin aika kiireellä. Ja mä näen nämä tietyt aseostot ulkomailta tällasena tilapäisratkaisuna, joka on pakko tehdä ennen, kun sitten sotateollinen kompleksistö pystyy. Ja muu yhteiskunta siis alkaa neulomaan niin kun niin sanotusti lumipukua sotilaille.

P1: Tässä kohtaa otetaan pikkusen pakki ajassa. Niin Pentti toi noita esiin sieltä yleisesikunnan päällikkö, armeijan kenraali Makarovin näkemykset. Eli presidentti Dimitri Medvedev 17.3.2009 tällasen presidentin lausunnon antoi, että Venäjän historian, uuden historian aikana ei ole koskaan ollut yhtä suotuisia olosuhteita nykyaikasten ja tehokkaiden asevoimien luomiseksi. Ja sieltä silloin 2009 käynnisty ne asevoimien uudistukset. Ja Makarov, äsken mainittu Makarov, toi silloin esille niitä epäkohtia ja toimia asevoimien tilan parantamiseksi. Ja todettiin, että ne ei kykene täysin täyttämään tehtäviään. Ja sitten näitten supistetun vahvuuden ja kaaderi-yhtymien, mobilisaatio yhtymistä palvelevat upseerit todettiin, että heidän osaamisensa ja ammattitaitonsa sodankäynnissä, niin ei oo riittävä.

Ja vastaavasti tuli ongelmia, oli vanhenevan aseistuksen ja kaluston määrissä. Ja sitten sosiaaliset ongelmat, mitkä yhteiskunnasta heijastu asevoimien upseeriston osaamiseen ja moraalilaskemiseen siihen aikaan. Ja silloin lähdettiin uudistamaan asevoimaa voimakkaasti. Siellä tämä liikekannallepano, mobilisaatiokomponentti niin sitä lähdettiin poistaa, lähdettiin rakentaa valmiutta. Ja lähdettiin uudistamaan asevoimien henkilöstön palvelusolosuhteita. Eli siellä luotiin uudenlaisia suhteita sen asevoimien ja sen henkilöstön välille. Niin nyt kun me katotaan tätä muutosta mitä lähdettiin tekemään silloin 2010-luvun alussa, rakentamaan tällaisia suuremmissa valmiudessa olevia pienempiä asevoimia, jotka kykenee taistelemaan konflikteissa.

Nyt kun te katotte sitä tämän viimeisen kahdeksan kuukauden sodan puitteissa, niin miltä se teistä näyttää, et miten ne asevoimat on. Syntyykö siellä painetta johonkin uudistukseen vai miten ne asevoimat kykenee ratkaisemaan tätä ongelmaa mikä on ilmeinen, että heillä on liian vähän väkeä tällaiseen pidempään sotaan?

P3: Mulle tulee mieleen tietysti tämmösenä pika-analyysinä on se, että onko nyt sitten jotain, kun puhutaan käsitteestä valmius (-) [24:50] ja puhutaan vaikka sitten jonkun joukon suorituskyvystä, niin onko siinä tavallaan menty sen valmiuden verhon taakse tavallaan piiloon. Ja ei oo mietitty sitä suorituskykyä sitten mikä oikeasti sitten viime lopulta saatetaan tarvita. Että kyllä se niin kun joku ehkä ei oo oikein painottunut. Sitten jos mä lisään tuohon vielä. Nyt mä en pysty viittaamaan mihinkään venäläiseen ohjausasiakirjaan, mutta nyt jos Venäjällä tapahtuisi niin, että idän suunnassa jossain kaukana alkaisi jostain kumman syystä jotain toista osapuolta vastaan niin kun toinen sota samaan aikaan, niin miten sitten kävisi.

Mä en usko, että Venäjä kykenee siis nyt noiden Ukrainan näyttöjen perusteella, sanon voimakkaasti ehkä, mutta on erittäin todennäköistä, että Venäjä ei kykene käymään kahdessa suunnassa samaan aikaan. Juuri näistä vaikka liikekannallepanoon, logistiikkaan, materiaaliin, joukkojen suorituskykyyn liittyvistä seikoista johtuen, niin ei kykene siihen. Se on mun näkemys.

P2: Joo, se on varmasti näin. Ja tässä on mun mielestä tämä mitä Simo toi esille tämä koko järjestelmämuutos, niin sehän kun neuvostoasevoimat oli myöskin se oli asevelvollisuus ja varusmies asevoimahan se oli. Ja miksi nämä syntyi nämä supistetun valmiuden ja kaaderi-yhtymät? Se johtu siitä, että ne varusmiehet kotiutettiin, jolla pystyttiin laskemaan vahvuutta ja saamaan tällaista kansainvälistä hyväksyntää asevoimien tulevaisuudelle, ja se, että ollaan pienennetty. Ja mutta sehän oli tietynlainen välttämättömyys myöskin, se oli pakon edessä tehty. Mutta tuota pakon edessä ei pystytty kuitenkaan tekemään sitä, että näitä kantahenkilökuntaa, siis upseeristoa ja aliupseeristoa ei kotiutettu silloin ja erotettu. Mutta se tehtiin vasta silloin 2010 aikoihin. Ja silloin saatiin niin kun balanssiin tämä henkilöstöjärjestelmä ja siinä suhteessa, niin se johti tähän, että tämä niin kun Jukka sanoi, tämä valmiuskysymys oli se todennäköisesti se uhka.

Se oli vastaus siihen uhkakuvaan, joka perustuu taas osittain se tulee sieltä historiasta, ja kesällä 1941 tapahtuneesta. Millä tavalla siihen pitää vastata, olla valmis. Ja siihen kytkeytyy sitten tavallaan tällainen konseptuaalinen pidäkkeen ja sotilaallisen voimankäytön välinen suhde myöskin, joka saatiin aika kätevästi. Mutta siinä niin kun Jukka toi, että tämä suorituskyky ja sen suorituskyvyn pitkäjänteinen käyttö, niin se oli jotain muuta. Se on jotain muuta. Että nyt puhuttiin itse asiassa viikoista tai muutamasta kuukaudesta, johon se oli rakennettu. Ja siinä suhteessa vaikka tämä vanha mobilisaatiojärjestelmä oli siellä taustalla olemassa, niin eihän sitä itse asiassa Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen, sitä on hyvin pienissä määrin testattu sitä. Kertausharjoituksia on ollut nimeksi ja nekin on hyvinkin tällaisia alueellisia tai toimialakohtaisia ja hyvin vaatimattomia. Ja niitäkin vasta tässä 2010-luvulla joidenkin niin kun aselajien osalta tai huollon tai logistiikan osalta.

Ja siinä suhteessa tämä vuosi on ollut nyt se punnerrus, jolla tätä koko järjestelmää niin kun ollaan herätetty henkiin. Ja nyt nähdään miten se yskähtelee sitten käynnistyessään. Mutta millä tavalla tämä siitä, mihin tästä ollaan menossa, niin mulla on se kuva, että tämä yksi johtopäätös tästä koko hommasta on se, että Venäjä ei uskalla luopua asevelvollisuudesta, jotta se saa edes jonkun verran sitä henkilöstöresurssia käyttöönsä tarpeen mukaan, vaikka se tiedetään, että niitä ongelmia on äärimmäisen paljon. Jos lähtee, kun mobilisaatio julistetaan, niin satojatuhansia ottaa niin kun Ruotsiin ja Ladan alle ja lähtee rajan ulkopuolelle lainkouran ulottumattomiin.

Varmastikin on se, että kun Venäjällä ei sinällään rahasta ole pulaa ja se varmastikin mietitään, millä tavalla tätä sopimuspalkkausjärjestelmää lähdetään kehittämään, että se olisi niin sanotusti houkuttelevampi mitä tähän asti. Se ei pelkästään se raha riitä, vaan siinä täytyy olla ne myöskin muut palvelusolosuhteet. Ja silloin me puhutaan pitkästä, pitkästä kehityksestä ja tällasista. Mutta sitten on varmasti erillinen kysymys sitten tällainen konseptuaalinen kysymys, mihin niin kun sotataidollisesti mihin tämä johtaa tämä koko homma, että tässä on nähtävissä. Jos vielä sen voi sanoa, että tämä valmiusjärjestelmä, mikä oli ja jatkuvan valmiuden joukot puhumattakaan pataljoonien tai tällaisista taktisista ryhmistä tai yksiköistä, niin kyllähän se vivahtaa siihen, että se oli valmis puolustautuu, se oli puolustuksellinen organisaatio. Mutta sen käyttö sitten hyökkäykseen niin kun nyt Ukrainassa, niin se ei ehkä ollutkaan ihan soveliaa työkalu siihen.

P1: Me päästään siihen kysymykseen mitä voidaan pohtii tässä lopuksi niin hetki. Että mitä tällä mobilisaatiolla saadaan aikaan hyökkäyksessä Ukrainaa vastaan. Ja sitten toiseksi myös, että mitä sillä nyt ei saada sitten aikaan. Eli teoreettisesti niin salamasodassa niin erilaisin pidäkkein, mitkä Pentti nosti esiin, niin niillä ei oo varsinaisesti merkitystä, kun sillä sodalla on kokonaisvaltaiset tavoitteet. Ja ajatellaan, että se vastustaja tuhotaan, lyödään nopeasti oman aikauksen puitteissa, niin silloinhan mitään pidäkkeitä niillä ei oo varsinaisesti merkitystä sillä vastustajalla. Sitten kun joudutaan kulutusotaan, jolloin mitä ilmeisemmin niin venäläiset on joutuneet tällä hetkellä, niin Ukrainan ja osin niin kun Euroopan ja

Yhdysvaltojen kanssa, että pidäkkeellä on merkitystä. Ja silloin joutuu tekee voimasuhdelaskelmia siihen, että kuinka pitkään pystyy jatkaa sitä hyökkäystä ennen kun se, että saa lyötyä sen vastustajan.

Ja syntyikö tässä mobilisaatiossa mitä tässä tällä hetkellä on käynnissä, niin edellytyksiä jatkaa sotaa toistaiseksi tälläessä kulutussodassa. Sodankäynnin intensiteettihän voi vaihdella näitten resurssien muodostamisen ja sitten sen sodan tai käymismahdollisuuksien suhteen. Ja nyt selkeästi ollaan seurattu sellaista vaihetta, jossa nyt syksyllä on käynnissä uusien joukkojen muodostamisen vaihe Venäjällä. Siellä muodostetaan uusia joukkoja ja muodostetaan taloudellisia rakenteita, jotka kykenee niin kun tukemaan niitä joukkoja. Nyt kun me lähdetään katsoo eteenpäin tätä tilannetta, niin millaisia esimerkiksi, jos me katotaan sotataidollisia ja sen sodankäynnin resursseihin liittyviä kysymyksiä, niin nousee esiin. Että tällaisessa kulutussodassa, mitä ilmeisemmin ollaan tällä hetkellä, niin mitä tämä tarkoittaa venäläisten niin kun mahdollisuuden, mitä ne joutuu.

Mutta joutuuko he muuttaa ajatteluaan jotenkin tästä asiasta vai jääkö se vaan siihen, että he vaan reagoi siihen mitä ympäristössä tapahtuu? Jos resurssit loppuu, niin sitten ne loppuu ja sodankäynti loppuu.

P3: Kyllähän varmaan heidän niin kun pitäisi reagoida siihen jollakin tavalla. Mutta miten mä sen nään, nyt jos puhutaan nimenomaan henkilöstöresursseista, asevelvollisista, että mitä tehdään. Että jos Shoigunyt on ilmoittanut, että miten se on 300 000 miestä on mobilisoituja, niistä oli yli 80 000 on niin kun lähetetty niin sanotusti rintamalle. Nyt jos lähtee niistä tappioista, mä en puhu luvuista nyt sitten, niitä on erilaisia. Niin varmaan se ensimmäinen toimenpide, mikä sillä henkilöstöresurssilla pitää tehdä, niin paikkaa ne tyhjät reiät. Jotka nyt löytyy esimerkiksi vaikka jostain joukko-osastoista, jotka on niin kun lyötyinä ja paljon tappioita kärsineenä siirtyneet takaisin Venäjälle. Ne pitää ensin täyttää, se on varmaan mun arvion mukaan ainakin homma numero yksi. Ja sen jälkeen sitten ruveta huolehtimaan sitten siitä, että mitä siellä rintamalla käytännössä on sitten.

Ja siinä on nyt sitten kaksi vaihtoehtoa, että joko sieltä tulee valmiita joukkokokonaisuuksia tai sitten siellä täytetään semmosia asevelvollisen mentäviä reikiä jossain sitten jollain rintaman loholla. Mutta kyllähän se, otan tästä ponnistan hetkeksi tuolta taas sosiaalisesta mediasta, niin onhan tosi surullisia ne. Sanotaan näiden mobilisoitujen asevelvollisten elinkaari siellä, niin ne pannaan suoraan, sanotaan 10 päivän jälkeen siitä, kun ne on astunut palvelukseen, koulutettu muutama päivä, sijoitettu joukkoon, kun ne on jo kuollut siellä taisteluissa.

Josta saan sitten taas aasinsillan siihen, että eihän se, että jos joukkojen tavallaan, oli nyt mistä joukosta tahansa, että jos sen joukon kirjavahvuus tai rivivahvuus pysyy samana, ja sitten se täytetään tämmösellä mobilisoiduilla asevelvollisilla, niin vääjäämättä rupeaa pohtii sitä, että mikä sen joukon suorituskyky on sitten. Että jos se koulutus kestää niin kun puhutaan päivistä, niin eihän se voi olla samaa luokkaa

sitten, että jos se sama joukko olis täydennetty vaikka sopimussotilailla. Eihän se yksinkertaisesti voi olla. Ja nyt se, että ottaako venäläiset sitten, osaavatko he ottaa, kyllä he sen varmaan ymmärtää. Mutta se, että miten ne ottaa sen sitten huomioon, niin mun logiikalla on sitten, että tämmösiä joukkoja sitten pitäis olla enemmän siellä, jotta se kokonaissuorituskyky edes sitten vaikka jonkun rintamalohkon tai jonkun joukkoryhmittymän kokonaissuorituskyky pysyisi sitten samana.

Että kyllä tavallaan siinä on niin kun mites mä sanoin laadullisesti tarkasteltuna ne on aika takamatkalla ja käy semmosta kilpajuoksua kyllä varmaan. Ettei se sitten lopullisesti romahda se niiden joukkojen suorituskyky, koska se on ilmeinen vaara siinä.

P2: Se on just näin. Ja vielä laajentaisin tässä. Niin kun mun mielestä tässä yksi sellainen iso kysymys on kokonaan valtion ja yksilön välinen suhde. Siis nimenomaan valtion ja asevelvollisuuden välinen suhde, mikä on nyt sellaisena niin kun tarkastelun kohteena. Mutta se on asia erikseen. Siis kyse on siitä, että osa tuli palvelukseen, osa karkasi suoraan, kun mobilisaatio julistettiin. Ja siinä suhteessa niin tämä heijastaa sitä yhteiskunnan heterogeenistä suhtautumista tähän turvallisuuteen kokonaisuudessaan. Mutta se on sellainen ehkä filosofisempi kysymys.

Mutta mä oon samaa mieltä Jukan kanssa, että toi sodan jatkamisen kykyähän tässä ollaan nyt tekemässä, ja se on ihan varmasti. Ja mun mielestä nämä paikkaustoimenpiteet mitä on nyt kiireellä tehty hyvin kouluttamattomilla joukoilla vivahtaa niin kun puolustukselliseen, että koitetaan pitää joku taso missä, ettei tapahdu tällaista romahdusta niin kun sotilaallisessa toiminnassa yleensäkin siellä rintamalla. Mutta sitten on kyse mun mielestä niin kun tässä ollaan tekemässä maasodankäyntiin liittyvää voimaa. Ja kysymys siitä sitten eteenpäin on se, että onko se offensiiviseen toimintaan kykenevä vai mihin se on kykenevä. Ja siinä suhteessa niin mä veikkaisin kyllä, että tavoiteasettelu on valinkauhassa, tämä koulutusjärjestely on valinkauhassa, millä tavalla pystytään joukkoja ja missä ajassa kouluttamaan.

Ja sitten on näkyvissä myöskin se, että millä aseistuksella ja millä varustuksella se lähtee. Nämä jos lasketaan, että 2/3 on nyt joista niitä yksiköitä perustetaan, niin kun on nyt nähty jo sitä, että T62-kalustoa on tuotu, Valko-Venäjä on tyhjennetty uudemmassa kalustosta. Varmastikin niistä tehdään tällasia keihäänkärki tai on ajatuksessa tehdä keihäänkärki yksiköitä, yhtymiä ehkä. Ja mutta mistä löydetään tiedusteluvälineistöä, mistä löydetään dronet, millä suojataan tämän niin sanotusti pääjoukon muodostaminen. Ja sen sotatoimien edellytysten luominen logistisesti on äärimmäisiä haasteita, jotka lisääntyvät sitä mukaa mitä Ukrainalla tulee, sanotaanko kauas ulottuvaa toimintakykyä. Ja tämä on niin kun mun mielestä tässä on yritys ja mihin sitten ollaan oikeasti pystymässä ja haluamassa, niin se on.

Mutta siinä suhteessa, että mihin ei pystytä, niin on varmastikin se, että Ukrainan valtaaminen ja haltuunotto, niin se on käsitelty. Sitä tällasta tavoitetta ja denatsifikaatiota, demilitarisointia niin nämä voidaan Venäjän puolelta unohtaa ihan sellasenaan.

P1: Tässä kohtaa niin me päästiin nyt tähän sotataitoon kiinni. Ja venäläisillä on selkeesti heidän se mitä he on viime vuosikymmenen aikana tehneet, rakentaneet sitä asevoimaa, niin he ovat sen asevoimien potentiaalia maasodankäynnissä mitä ilmeisemmin käyttäneet tämän puolen vuoden 8 kuukauden välillä. Ja nyt he luo seuraavaa maavoimaa, mikä kykenee maasodankäyntiin. Ja tässä välillä he joutuu muilla keinoilla sitten vaikuttaa Ukraina, mitä me ollaan nyt katsottu näiden erilaisten iskuaseiden runsaalla käytöllä siihen Ukrainan yhteiskuntaan. Mutta nyt me lähetään sitten katsoo, että mitä tällä saa aikaan, mitä ei saa. Tässä syntyy, niin tulee sotataidollisia paineita sen sotataidon ja taistelutavan muuttamiseen, kun sulla tulee erilaista väkeä ja sun kalusto käytännössä muuttuu. Se muuttuu heikompaan suuntaan, kun mitä se on ollut aiemmin.

Niin millasia mahdollisuuksia venäläisillä on nyt kehittää sitä taistelutapaansa, kun he joutuu mitä ilmeisemmin näihin käytössään oleviin resursseihin silloin turvautumaan. Ja niiden pohjalta rakentaa sitä taistelutapaansa. Ja tuleeko sulla Jukka tähän tästä näkökulmasta ajatuksia?

P3: Joo, tulee. Mä oikeestaan jatkan tai siis mä allekirjoitan mitä Pentti totesi tossa aikasemmin, että se on mielenkiintosta. Mä jatkan hivenen muutaman askeleen tota pohdintaa ja nimenomaan sen niin kun nyt käynnissä olevan sodan näkökulmasta. Mä en ehkä puhu niinkään miten Venäjän asevoimia, anteeksi, maavoimia sitten tulevaisuudessa pitäisi kehittää näiden havaintojen ja niistä tehtyjen johtopäätösten valossa. Just niin kun Pentti sano, että nyt kun sieltä tulee sitä mobilisoitua asevelvollista sinne, niin Pentti viittasi just, puhuttiin puolustuksesta.

Niin mä jatkan sitä pohdintaa just sillä tavalla, että tavallaan heiltähän poistuu nyt sitten yksi taistelulaji siinä. Koska mä en usko, että ne kykenee niin ketteriin ja ennen kaikkea niin laajoihin hyökkäysoperaatioihin enää. Ja sä sanoit just sen näin, että tämmöset Ukrainan valtaamiset tai edes pienenkin alueen valtaaminen, niin alkaa olla kyllä taakse jäänyttä elämää. Josta me tullaan sitten siihen, että sitten jos vastustaja, mä puhun Ukrainasta, että sillä on kuitenkin jäljellä sitten oletettavasti myös niin kun, jos ei puhuta viivytyksestä, nyt kaksi päätaistelulajia edelleen. Se pystyy hyökkäämään ja se pystyy puolustamaan.

Ja venäläiset on siirtymässä tällä hetkellä siinä operaatiossa siihen, että se puolustustaistelu korostuu, niin kyllähän siitä voi vetää sitten niin kun aasinsiltaa tai johtopäätöksiä, että miten se sen tilannekehityksen kannalta sitten tai mihin suuntaan tilanne sitten kehittyy. Että mun mielestä Venäjästä tulee joukkona reaktiivinen, mutta Ukraina pystyy säilyttämään oman proaktiivisuutensa koko ajan. Ja sitten jos kaksi tämmöstä sotajoukkoa kohtaa, niin kyllähän se tietysti veikkaan,

että se, joka pystyy säilyttämään sen oman proaktiivisuutensa, niin todennäköisesti tulee vetämään pidemmän korren jossakin ajan funktiossa.

P2: Joo. Tähän ehkä voisi lisätä sen, että siinä tietysti venäläiset näyttää nyt sille laskevan, että sen voimasuhteet mikä tällä mobilisaatiolla on pyritty aikaansaamaan, niin se olisi heidän kannaltaan edullinen ja otollinen, jotta ne tätä Ukrainan proaktiivisuutta ja yleensä aloitteellisuutta pystyisi kompensoimaan jollakin tavalla. Mutta se jää varmasti nähtäväksi tässä talven ja kevään aikana. En ota sen ajallisia määritteitä sen tarkemmin.

P1: Kiitos Pentille ja Jukalle tässä vaiheessa. Niin kun me tässä nähdään, niin tämä sota ei ole päätöksessä millään lailla, ja siellä on tosi paljon epävarmuuksia. Ja venäläinen hyvin selkeesti on taistelukentällä siirtynyt puolustukseen ja se, että se pystyisi ottamaan aloitteen ja ryhtyy hyökkäykseen siellä, niin siinä on todella paljon epävarmuuksia tällä hetkellä. Ja silloin se tarkoittaa, että he pyrkii sitten varmasti tähän alotteeseen ottoon muilla menetelmillä mitä he tällä hetkellä toteuttaa tuhoamalla sitten sitä Ukrainan infrastruktuuria, jossa he näkee mitä ilmeisemmin silloin onnistumisen mahdollisuuksia. Ja se me nähdään myös, että venäläinen sodankäynti ja se sotataito on tällä hetkellä muutoksessa johtuen sellaisesta sodasta mihin he eivät olleet mitä ilmeisimmin täysin valmistautuneita.

Ja tässä vaiheessa kiitän kuulijoita ja palataan seuraavalla kerralla toiseen aiheeseen venäläisestä asevoimasta ja sodankäynnistä ja sotataidoista.

(loppumusiikki) [42:48 – 43:02].